

1837
2017
ΧΡΟΝΙΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

**Εθνικόν και Καποδιστριακόν
Πανεπιστήμιον Αθηνών**

ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΦΥΣΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΤΜΗΜΑ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΦΥΣΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ

Διεύθυνση: Εθνικής Αντίστασης 41 Τ.Κ. 172 37 Δάφνη
Τηλέφωνο: 210 7276031
Fax: 210 7276028

Αθήνα 22 - 5 - 2017

Αριθ. πρωτ: 1727

Προς: Υπουργείο Παιδείας Έρευνας
και Θρησκευμάτων

Κοιν.: ΠΕΝΕΛΦΑ

ΘΕΜΑ: «Διδασκαλία της Φυσικής Αγωγής στα δημοτικά σχολεία από δασκάλους»

Με βάση την Υπουργική Απόφαση Φ12/657/70691/ Δ1/26-4-2016, "Η διδασκαλία των γνωστικών αντικειμένων της Αισθητικής Αγωγής, της Φυσικής Αγωγής, των Τ.Π.Ε. και της Ξένης Γλώσσας στο νέο ωρολόγιο πρόγραμμα ανατίθεται σε εκπαιδευτικούς των αντίστοιχων ειδικοτήτων. Σε περιπτώσεις αδυναμίας κάλυψης του προγράμματος από εκπαιδευτικούς των αντίστοιχων ειδικοτήτων, η διδασκαλία των γνωστικών αντικειμένων της Αισθητικής Αγωγής και της Φυσικής Αγωγής δύναται να ανατεθεί σε εκπαιδευτικούς του κλάδου ΠΕ70."

Η νομοθετική αυτή παρέμβαση έρχεται να υπονομεύσει την κατάκτηση του κλάδου της Φυσικής Αγωγής (Φ.Α) να διδάσκεται το μάθημα μόνο από Καθηγητές Φυσικής Αγωγής (ΚΦΑ), γεγονός που χρειάστηκε μακροχρόνιους αγώνες εκ μέρους των επιστημονικών και συνδικαλιστικών του ενώσεων. Συγκεκριμένα το 1987 διορίστηκαν οι πρώτοι αναπληρωτές εκπαιδευτικοί ειδικοτήτων σε 430 Σχολεία Δοκιμαστικής Εφαρμογής Νέων Προγραμμάτων (ΣΔΕΝΠ) μεταξύ των οποίων και ΚΦΑ με εβδομαδιαίο ωράριο 21 ώρες. Το 1993 ιδρύθηκαν οι πρώτες οργανικές θέσεις ΚΦΑ με την οδηγία να διδάσκουν μόνο στην Γ', Δ' και Στ' τάξη, 2 ώρες εβδομαδιαίως και καθόλου στην Α' και Β' τάξη. Η παραπάνω οδηγία ωστόσο έγινε σταδιακά ανενεργή ώσπου το 2000 αποφασίστηκε όλες οι τάξεις να διδάσκονται από 2 ώρες το μάθημα από ΚΦΑ.

Είναι διαπιστωμένο ότι η ΦΑ είναι το μόνο μάθημα στο σχολείο που ως στόχο έχει την προαγωγή της δια βίου άσκησης για την υγεία και την ποιότητα ζωής. Ωστόσο, όταν η διδασκαλία της πραγματοποιείται από μη εξειδικευμένο προσωπικό (π.χ. δασκάλους, εκπαιδευτικούς άλλων ειδικοτήτων) στη βάση μεμονωμένων δραστηριοτήτων ή ασύνδετων θεματικών κύκλων, δεν επιτυγχάνεται ο παραπάνω στόχος (Armour, 2006; Klinger, 2004). Η σημασία της ύπαρξης εξειδικευμένου προσωπικού σε όλα τα πεδία της Φυσικής Αγωγής και του Αθλητισμού είχε διατυπωθεί ήδη από το 1978 από την UNESCO «στο Διεθνή Καταστατικό Χάρτη της Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού» όπου αναφέρεται ότι "Η διδασκαλία, η προπόνηση και η διοίκηση στη Φυσική Αγωγή και τον Αθλητισμό πρέπει να ασκείται από ειδικά εκπαιδευμένο προσωπικό, (άρθρο 4, Διεθνής Καταστατικός Χάρτης Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού, UNESCO, 1978)".

Πολυάριθμα ερευνητικά δεδομένα αποδεικνύουν την υπεροχή των ΚΦΑ έναντι των δασκάλων της τάξης στο να διδάξουν τη Φ.Α. Ενδεικτικά, οι DeCorby, Halas,

Dixon, Wintrup, & Janzen, (2005) διαπίστωσαν ότι η εξειδικευμένη γνώση του γνωστικού αντικείμενο και της ειδικής Διδακτικής, από πλευράς των ΚΦΑ τους φέρνει σαφώς σε πλεονεκτική θέση έναντι των δασκάλων της τάξης που διδάσκουν Φ.Α. στο να διδάξουν σε βάθος όλες τις ενότητες του αναλυτικού προγράμματος έχοντας αυτοπεποίθηση. Σε άλλες παρεμφερείς έρευνες τα αποτελέσματα είναι παρόμοια. π.χ. σε έρευνα που πραγματοποιήθηκε στη Νότια Καλιφόρνια σε σχέση με την επιλογή της ύλης και την οργάνωση της τάξης που έκαναν οι δάσκαλοι της τάξης που δίδασκαν Φ.Α, φάνηκε ότι οι μαθητές «είχαν λίγες ευκαιρίες να αναπτύξουν κινητικές δεξιότητες ή να αναπτύξουν τη φυσική τους κατάσταση» (Faucette, McKenzie, & Patterson, 1990, σ. 291). Επιπλέον, οι δάσκαλοι συχνά επέτρεπαν στα παιδιά να παίζουν ελεύθερο παιχνίδι ή να αποχωρούν από το μάθημα.

Αρκετοί ερευνητές επίσης διαπίστωσαν ότι συγκριτικά με τους δασκάλους της τάξης, οι ΚΦΑ διδάσκουν μαθήματα μεγαλύτερης διάρκειας, αφιερώνουν περισσότερο χρόνο στην ανάπτυξη δεξιοτήτων, παρέχουν περισσότερες ευκαιρίες για μέτρια και έντονη φυσική δραστηριότητα και χρησιμοποιούν σύγχρονες διδακτικές πρακτικές στη Φυσική Αγωγή (Davis, Burgeson, Brener, McManus, & Wechsler, 2005; McKenzie et al., 1995, McKenzie, Sallis, Kolody, & Faucette, 1997, National Institute of Child Health and Human Development Study of Early Child Care and Youth Development Network, 2003, Sallis et al., 1997).

Γενικά, η έρευνα τεκμηριώνει τη θέση ότι οι εξειδικευμένοι ΚΦΑ είναι οι προτιμητέοι πάροχοι Φυσικής αγωγής και τα Κέντρα Ελέγχου και Πρόληψης Νοσημάτων στις Ηνωμένες Πολιτείες προτείνουν πολιτικές που να εξασφαλίζουν τη διδασκαλία της Φ.Α. από εκπαιδευτικούς Φυσικής Αγωγής (Lowry et al., 2005)

Σε έρευνα των Faulkner, G. E. J., Dwyer, J. J. M., Irving, H., Allison, K. R., Adlaf, E.M., & Goodman, J. (2008) που πραγματοποιήθηκε σε 512 σχολεία του Οντάριο στον Καναδά, μέσω ερωτηματολογίων τα αποτελέσματα έδειξαν ότι σε σύγκριση με τους ΚΦΑ, οι ερωτηθέντες δάσκαλοι της τάξης που δίδασκαν ΦΑ αντιλαμβάνονταν την έλλειψη εξειδικευμένης εκπαίδευσης ως το μεγαλύτερο εμπόδιο στο να διδάξουν το μάθημα της Φυσικής Αγωγής. Δεδομένης της σημασίας που έχει η γνώση του διδακτικού αντικείμενου στην αποτελεσματική διδασκαλία, διαπιστώθηκε η ανάγκη να διδάσκεται η Φ.Α. στα δημοτικά σχολεία μόνο από ΚΦΑ.

Σε έρευνα των Breslin, Hanna, Lowry, McKee, McMullan, Haughey, & Moore εξετάστηκε 1. εάν τα κίνητρα για άσκηση των δασκάλων δημοτικών σχολείων που διδάσκουν τη Φ.Α. και 2. η αυτοαποτελεσματικότητά τους στο να διδάξουν Φ.Α., διαφοροποιείται ανάλογα με την εκπαίδευσή τους στη Φ.Α. Δυο ομάδες εκπαιδευτικών –δάσκαλοι της τάξης και ΚΦΑ – συμπλήρωσαν 3 ερωτηματολόγια- 1. The Behavioural Regulation in Exercise Questionnaire- 2. International Physical Activity Questionnaire και 3. The Teachers' Sense of Efficacy Scale. Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι οι ΚΦΑ έδειξαν σημαντικά υψηλότερα επίπεδα εσωτερικών κινήτρων για συμμετοχή σε άσκηση και είχαν υψηλότερο επίπεδο φυσικής δραστηριότητας σε σύγκριση με τους δασκάλους της τάξης. Επίσης φάνηκε ότι οι ΚΦΑ υπερτερούσαν στις διδακτικές στρατηγικές και στη διαχείριση της τάξης στο μάθημα της Φ.Α.

Τέλος η Curry (2012, p. 18) στο άρθρο της με τίτλο «*Why Public Primary Schools need specialist PE teachers?*» αναφέρει ότι «ο δάσκαλος της τάξης συχνά «παλεύει» να αντεπεξέλθει στο παραδοσιακό αναλυτικό πρόγραμμα της Φ.Α. επειδή δίνει μεγάλη έμφαση στην ανάπτυξη των δεξιοτήτων. Η έλλειψη εμπιστοσύνης που έχουν στις διδακτικές τους δεξιότητες και τα αισθήματα ανεπάρκειας για τη δική τους σωματική ανθεκτικότητα επηρεάζει την ικανότητά τους να παρέχουν ποιοτική διδασκαλία».

Από τα παραπάνω ερευνητικά δεδομένα είναι καταφανές και προφανές ότι το μάθημα της Φ.Α. πρέπει να διδάσκεται στο Δημοτικό σχολείο από εκπαιδευτικούς Φ.Α. και όχι από τον δάσκαλο της τάξης. Ιδιαίτερα δε που σ' αυτή τη σχολική βαθμίδα τίθενται οι βάσεις για ψυχοσωματική, και κινητική ανάπτυξη των παιδιών.

Τα μέλη της Γ.Σ. της ΣΕΦΑΑ του ΕΚΠΑ στη συνεδρίαση της 15^{ης}-05-2017 με ομόφωνο ψήφισμα εκφράζουν την ανησυχία τους και διαμαρτύρονται έντονα για τη μη τήρηση των «αυτονόητων» εκ μέρους του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων. Ζητούν να αρθεί η εν λόγω αντιεπιστημονική εγκύκλιος. Ζητούν επίσης να δοθούν κονδύλια για την επιμόρφωση των ΚΦΑ, και την ανανέωση και συντήρηση της υλικοτεχνικής υποδομής σε όλες τις βαθμίδες της Εκπαίδευσης.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Armour, K. (2006).** Physical education teachers as career-long learners: A compelling research agenda. *Physical Education and Sport Pedagogy*, 11(3), 203-207.
- Breslin, G., Hanna, D., Lowry, R., McKee, D., McMullan, K., Haughey, T.G. & Moore, N.** An exploratory study of specialist and generalist teachers: predicting self efficacy in delivering primary physical education. *Working Papers in Health Sciences* 1:1 ISSN 2051-6266 / 20120002.
- Curry, C. (2012).** Why Public Primary Schools need specialist PE teachers. *Active & Healthy Magazine*, 19(2), 17-19.
- Davis, K.S., Burgeson, C.R., Brener, N.D., McManus, T., & Wechsler, H. (2005).** The relationship between qualified personnel and self-reported implementation of recommended physical education practices and programs in U.S. schools. *Research Quarterly for Exercise and Sport*, 76, 202-211.
- DeCorby, K., Halas, J., Dixon, S., Wintrup, L., & Janzen, H. (2005).** Classroom teachers and the challenges of delivering quality physical education. *Journal of Educational Research*, 98, 208-220.
- Faucette, N., McKenzie, T.L., & Patterson, P. (1990).** Descriptive analysis of nonspecialist elementary physical education teachers' curricular choices and class organization. *Journal of Teaching in Physical Education*, 9, 284-293.
- Faulkner, G. E. J., Dwyer, J. J. M., Irving, H., Allison, K. R., Adlaf, E.M., & Goodman, J. (2008).** Specialist or Nonspecialist Physical Education Teachers in Ontario Elementary Schools: Examining Differences in Opportunities for Physical Activity. *The Alberta Journal of Educational Research*, 54(4), 407-419.
- Klinger, M. B. (2004).** Innovation in education: The concept of radical innovation adoption. *EBS Review*, 18, 72-80.
- Lowry, R., Brener, N., Lee, S., Epping, J., Fulton, J., & Eaton, D. (2005).** Participation in high school physical education—United States 1991-2003. *Journal of School Health*, 75, 47-49.
- McKenzie, T.L., Feldman, H., Woods, S.E., Romero, K.A., Dahlstrom, V., Stone, E.J., et al. (1995).** Student activity levels and lesson context during third-grade physical education. *Research Quarterly for Exercise and Sport*, 66, 184-193.
- McKenzie, T.L., Sallis, J.F., Kolody, B., Faucette, F.N. (1997).** Long-term effects of physical education curriculum and staff development program: SPARK. *Research Quarterly for Exercise and Sport*, 68, 280-291.
- National Institute of Child Health and Human Development Study of Early Child Care and Youth Development Network (2003).** Frequency and intensity of activity of third-grade children in physical education. *Archives of Pediatric and Adolescent Medicine*, 157, 185-190.

Sallis, J.F., McKenzie, T.L., Alcaraz, J., Kolody, B., Faucette, N., & Hovell, M.F. (1997). The effects of a 2-year physical education program (SPARK) on physical activity and fitness in elementary school students. *American Journal of Public Health*, 87, 1328-1334.

Ο Κοσμήτορας της Σχολής

Καθηγητής Ν. Γελαδάς